

דני רובינשטיין

הכלכלה הפלסטינית

צילום: אי.פי.אי

פלסטיניות בכרם זיתים משפחתי. הביקוש לשמן זית גדל בכל שנה

שמרנות וקיפאון בענף הזיתים

הקשיים בענף החקלאות הגדול ביותר מסמלים את מצב הכלכלה הפלסטינית כולה

כרמי הזיתים מהווים כ-45% משטחי החקלאות הפלסטינית וכ-85% משטחי עצי הפרי – 500 אלף דונם בקירוב. רוב הכרמים נמצאים בשטחים ההרריים של הגדה המערבית, שבהם יותר מ-8 מיליון עצים. מסיק הזיתים הוא ענף החקלאות הגדול ביותר ברשות הפלסטינית, שמפרנס כ-100 אלף משפחות, כחצי מיליון נפשות.

די בנתונים אלה, שפרסם משרד החקלאות הפלסטיני בשבוע שעבר לקראת סיום עונת מסיק הזיתים, להעיר עד כמה שמרנות וקפואה החקלאות הפלסטינית, כמו הכלכלה הפלסטינית כולה.

מלבד הערך הכלכלי, לענף

הזית הפלסטיני יש ערך לאומי.

הוא מרכיב מרכזי בתרבות,

בפולקלור ובחיי המשפחות הכי

פירות, שיוצאות לכרמים, מני

ערות את העצים מעל יריעות

פלסטיק ומובילות את היכול

לעשרות בתי הבר הפזורים

מהר חברון ועד צפון השומרון.

הזיתים הגדולים ביותר נכב

שים ומשמים למאכל, ומהיתר

מופק השמן. תוצר הלוואי של

הזית, עיסת הגפת (הפסולת

שנשארת לאחר סחיטת השמן), משמש לצורכי חימום. שמן הזית

משמש לייצור סבון והעץ עצמו לגילוף פסלונים. ענפים מסורי

תיים אלה הולכים ונעלמים. לעומתם, הביקוש לשמן גדל בעולם

משנה לשנה. במטבח הפלסטיני הוא משמש לבישול, טיגון ותיכול,

וממוצע הצריכה שלו לנפש הוא כשלושה ק"ג בשנה.

**השנה אמורה
היתה להיות טובה.
משרד החקלאות
הפלסטיני צפה
כ-17-18 אלף
טונות שמן זית, אך
התוצאה מאכזבת:
רק כ-13 אלף**

שיטות עיבוד מיושנות

השנה אמורה היתה להיות שנה טובה. משרד החקלאות הפלסטיני

ני צפה כ-17-18 אלף טונות שמן זית, אבל התוצאה מאכזבת: כ-13

אלף טונות בלבד. לעומת זאת, בישראל, שבה שטחי הזיתים קטנים

יותר – כ-300 אלף דונם, התוצרת תהיה כ-18 אלף טונות. יש לכך

כמה סיבות, ובראשן העיבוד המודרני של כרמי הזיתים בישראל

והעובדה שכמעט 50 אלף דונם בישראל מעובדים בהשקיה. העיבוד

המודרני מצמצם במידה ניכרת את הפער שיוצרת תופעת הסירו

גיות ביכול הזיתים: שנה אחת שבה היכול טוב ובשנה שאחריה הוא

לא. סך כל היכול הפלסטיני השנה היה כ-58 אלף טונות, כ-10%

ממנו (6,000 טונות) מיועד למאכל.

השנה לא יהיה תוצר למכירה

בשנים טובות בעבר מכרו הפלסטינים לישראל, לירדן ולארצות

המפרץ 6-7 אלף טונות שמן זית בכל שנה, ולענף היה ערך מסחרי

חשוב. ואולם, השנה כל היכול ישמש לצריכה מקומית ולא יישאר

לפלסטינים כמעט מאומה למכור.